

*Ивана Лазић Коњик, Вања Миљковић, Милица Божић Синчук,
Слободан Новокмет**

Институт за српски језик САНУ, Београд

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НЕОЛОГИЗАМА

(Други део)

У овом прилогу представљамо други део грађе прикупљене током 2024. године за нови онлајн речник неологизама који су се у српском језику појавили од почетка 21. века, са радним насловом *Српски речник неологизама 21. века* (Нео21). Посебан акценат ставља се на најновије неологизме који свакодневно настају. Грађа се систематски сакупља од почетка 20-24. године.¹ Четворочлани лексикографски тим активно ради на идентификовању, пажљивом одабиру и документовању нових речи и израза које ће постати одреднице у речнику. Паралелно се прикупљају примери из различитих контекста, чиме се обезбеђује основа за прецизно објашњење значења и илустрацију употребе у свакодневном језику.

Грађа за речник се прикупља континуирано из онлајн извора и похрањује у специјализованој лексикографској бази. Обухвата различите текстове са интернета: чланке из медија, пословне и друге презентације, објаве на друштвеним мрежама, форумима, блоговима итд.,² као и податке из доступних електронских корпуса српског језика. Овде се доноси у штампаној форми.

У избору неологизама руководили смо се различитим критеријумима који укључују фреквенцију употребе, доминантне сфере појављивања (попут медија, друштвених мрежа, стручне терминологије), као и степен њиховог прихватања у широј језичкој заједници. Посебно се водило рачуна о томе да ли је неологизам забележен у раније објављеним речницима

---

* Ivana.konjik@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-0840-0140. Vanja.Miljkovic@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-2290-3844. Milica.sincuk@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0001-9662-1968. Slobodan.Novokmet@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-0071-7194.

¹ Прилози са новим речима су периодично објављивани на сајту Филолошког друштва „Речи“ у рубрици „Нове речи“ коју припремају И. Лазић Коњик, В. Миљковић, С. Новокмет и М. Божић Синчук, а уређује И. Лазић Коњик. Доступно на адреси <https://www.reci.org.rs/category/nove-reci/>

² О структури извора за нови онлајн речник неологизама в. у Лазић Коњик 2024.

нових и страних речи. Када постоји потреба, укључују се и такви неологизми, уколико су у међувремену развили нова значења или творбено гнездо.

Грађу су припремили лексикографи запослени у Институту за српски језик САНУ на Одсеку за израду Речника САНУ и проучавање савременог српског језика: *Ивана Лазић Коњик, Вања Миљковић, Милица Божић Синчук и Слободан Новокмет*. Уредничку обраду Грађе извршили су *Вања Миљковић и Ивана Лазић Коњик*.

Аутори Грађе су отворени за све сугестије и охрабрују читаоце да пошаљу своје предлоге нових речи и израза које су уочили у употреби на адресу часописа „Новоречје“ и на тај начин допринесу даљем развоју речника Нео21.

Списак уобичајених скраћеница:

енгл. – енглески

ж – женски род

м – мушки род

мн. – множина

несвр. – глагол несвршеног вида

прид. – придев

с – средњи род

свр. – глагол свршеног вида

Чланак одреднице обухвата граматичке податке, етимологију, тематску област којој одредница припада, семантичку дефиницију, различите варијанте и облике, синониме и испоређења, илустративне примере који показују реч у употреби, као и извор из којег су преузети ти примери.

лава кејк и лава колач [енгл. *lava cake*] *кулинарство*

чоколадни колач од печеног теста са течним чоколадним пуњењем које исцури (попут лаве) када се колач начне. — *Lava kejk. Iako možda zvuči zlokoбно, mnogi ga vole zato što je ne samo ukusan, već i zabavan. novaekonomija.rs 9. јун 2024. Brza verzija čokoladnog lava kolača biće idealan način da se zasladite, a priprema traje svega pet minuta. ona.telegraf.rs 18. април 2024. Za 12 lava kolača potrebno je: 250g putera, 220g crne čokolade, 4 jaja, 160g šećera, 100g brašna. slatkadomacica.com 5. мај 2023. Lava kolač, osim što je preukusan, ima još jednu prednost u odnosu na ostale – ne morate da čekate da se ohladi jer je najlepší baš kada je topao. zena.blic.rs 4. април 2022. Lava cake je nastao sasvim slučajno, kao rezultat jedne katastrofe u kuhinji. kockicezivota.rs 8. април 2018.*

лајфхак и лајфхек м (мн. лајфхакови и лајфхекови) [енгл. life hack]

једноставно решење, корисна идеја, савет како да се нешто брже, лакше или боље обави (у свакодневном животу), трик, фазон. Такође и: **хак/хек.** — Postoji lajf hak koji će vam pomoći da promenite stanje kože tako da izgledate mlađe za samo nedelju dana. lepotaizdravlje.rs 26. авг. 2022. Неки лајфхек како да научим 150 страна за сутра? x.com (у статусу) 25. нов. 2019.

лимунана ж [лимун + нана] *пиће*

освежавајуће, обично заслађено безалкохолно пиће које се прави од лимуновог сока, нане и воде, лимунада са наном. — Limunana je neverovatno osvežavajuće piće Izraelaca sa limunom i nanom. danas.rs 5. јул 2020. Osvežavajuća limunana: Recept za savršen letnji napitak 24sedam.rs (у наслову) 27. јун 2023. Gosti kada sednu nudimo gaziranu i negaziranu vodu i limunanu, pečat naših restorana. [PDRS 1.0 / premiumsrbija.rs](http://PDRS.1.0/premiumsrbija.rs).

лубенада ж [лубеница + лимунада] *пиће*

освежавајуће, обично заслађено безалкохолно пиће које се прави од лимуновог сока, лубенице и воде, лимунада са лубеницом. — Lubenada i limunana su upravo to – limunada sa po jednim posebnim sastojkom, koji od klasičnog pića prave nešto egzotično, preukusno i još više osvežavajuće. objektiv.rs 5. авг. 2022. Рецепт дана: Лубенада dnevnik.rs (у наслову) 31. јул 2018.

мајданизација ж [од назива кијевског трга Мајдан] *политика*

остваривање политичких промена путем протеста или грађанске побуне, обично уз подршку спољних сила. — Zaharova o protestima u Srbiji: Pokušana „majdanizacija“ po šablonima iz zapadnih priručnika nedeljnik.rs (у наслову) 27. дец. 2023. Pretpostavka je da je percepcija Majdana u Srbiji loša, odnosno da se on shvata kao događaj u koji su bile umešane strane službe, koje su dalje dovele do mešanja u unutrašnje poslove jedne države. Upravo zbog toga se insistira na terminu „majdanizacija“. Dakle, to je faktički neka vrsta efektne metafore ... Sada zapravo uopšte ne ulazim u to šta je Majdan konkretnije, jer se ovde suštinski i ne debatuje o tome", каже Клаћар. nin.rs 25. дец. 2023. Majdan i majdanizacija – tako ovih dana vlast, ali i neki političari iz Rusije, opisuju proteste opozicije u Srbiji. U njihovoj intepretaciji, Majdan je pretnja i državni udar orkestriran izvan. novimagazin.rs 27. дец. 2023.

малинада ж [малина + лимунада] *пиће*

освежавајуће безалкохолно пиће које се прави од лимуновог сока, малине и воде, обично заслађено, лимунада са малинама. — *Kako se Novopazarci kafom i malinadom bore protiv vrućina?* nova.rs (у наслову) 18. јул 2023. Marina Dekan, food blogerka, otkrila nam je recept za savršeno osvežavajući napitak tokom letnjih dana - malinada. k1info.rs 18. јун 2024.

маренг и меренг м *кулинарство*

• *маса добијена мућењем беланца са шећером, одн. врста колача испечена од ове масе.* — Pre serviranja torte napravite mereng tako što u posudi nad parom mešate belanca i šećer dok se šećer ne rastopi. recepti. zena.blic.rs Vidite kako da napravite italijanski mereng kao pravi italijanski majstor – poslastičar bonapeti.rs • као придев: *који се односи на маренг, који је од маренга.* — Mareng masa: Umutiti 4 belanca sa 250 g šećera i 1 kašikom soka od limuna. nadlanu.com 8. јун 2024. Mareng fil: 4 belanca, 250 gr šećera, 1 kašika sveže cedjenog soka od limuna kuvajmo-blogovski.com (у рецепту) 7. окт. 2026.

метаверзум м [мета- + (уни)верзум; енгл. metaverse] *гејминг*

• *виртуелни тродимензионалан онлајн простор чијим се садржајима приступа уз помоћ напредних хардвера (кациге за виртуелну реалност, специјалних конзола за компјутерске игре и сл.), виртуелна реалност.* — Ako ste u metaverzumu svakog dana, onda vam treba digitalna odeća i digitalne alatke za različita iskustva. blic.rs 29. окт. 2021. Kao sledeća generacija Interneta, metaverzum ne menja samo način kako ćemo videti svet već i kako ćemo učestvovati u njemu. pcpress.rs *map.* 2022. Kako se danas shvata, metaverzum će predstavljati narednu evolutivnu stepenicu interneta kakvog poznajemo. linkedin.com 17. феб. 2022. Evropska komisija organizovala žurku u metaverzumu. telegraf.rs (у наслову) 1. дец. 2022. • као придев: *који се односи на метаверзум.* — Компаније за видео игре и други технолошки гиганти такође су у трци да развију своје метаверзум платформе. blic.rs 29. окт. 2021.

метеоаларм м *клима*

систем за упозоравање јавности, односно упозорење које издаје национална метеоролошка служба о потенцијално опасним временским приликама (олујама, поплавама, јаком ветру или високим температурама). — У четвртак, топли талас ће се проширити на целу Србију, па ће тог дана, 12. октобра, цела земља бити под жутим метеоалармом. dnevnik.rs 10 окт. 2023. На снази жути и наранџасти метеоаларм, опасно по здравље у Бечеју и на Палићу. politika.rs 23. авг. 2023.

метла ж спорт

низ узастопних победа једног тима (обично у кошарци) или надмоћна победа једног спортисте над другим, који на тај начин елиминише противника из даљег такмичења, декласирање противника. — Оčekivala se velika borba na pet utakmica u finalu, a viđena je “metla”. maxbetsport.rs 19. мај 2024. Pretposlednju prepreku je preksinoć preskočio tako što je u finalu Zapadne konferencije NBA lige sa Denverom rezultatom 4:0 izbacio Lejkerse i Lebrona. Metla! To je vrhunski žargonski izraz koji je adekvatan u ovakvim situacijama u kojima se rival počisti sa terena sa nekoliko vrhunskih poteza. novosti.rs 24. мај 2023. Izbegao je Majami metlu, koja je posle dve meča delovala neizbežno. informer.rs 5. окт. 2020. METLA U MADRIDU: Đoković POČISTIO Alkarasa - Španac ŠOKIRAN Novakovom PESNICOM! republika.rs (у наслову) 7. мај 2022.

микромобилност ж саобраћај, екологија

употреба бициклова, електричних скутера, електричних тротинета и сл. лаких возила за превоз на краћим релацијама, обично у градовима. — Razvojem mikromobilnosti mogu se stvoriti uslovi da gradovi postigu svoje klimatske ciljeve, da se prostor vrati građanima i da poboljša njihov kvalitet života. danas.rs 2. феб. 2021. Minhen u starom gradu testira besplatnu mikromobilnost nsbi.org.rs (у наслову) 3. сеп. 2024.

наглаван прид.

који се ставља на главу, који се носи на глави и сл. — Наглавне лампе за камповање decathlon.rs. Ručne i naglavne maske za zavarivanje zastit-naoprema.rs Mairdi naglavne slušalice za telefone, odlično su rešenje za pozivne centre. impulst.net.

наноластика ж [енгл. nanoplastic; нано- + пластика] екологија

изузетно мале честице пластике, мање од једног микрометра које настају одлагањем и разградњом пластичних производа и загађују природну средину. — Merenje nanoplastike u uzorcima iz prirode je kompleksno, jer onog momenta kad čestica postane dovoljno mala, standardne spektroskopske metode više ne mogu da se koriste. danas.rs 28. јул 2023. Jedan litar vode u plastičnoj flaši sadrži u proseku 240.000 plastičnih čestica iz sedam vrsta plastike, od kojih je 90 odsto identifikovano kao nanoplastika, a ostatak kao mikroplastika, pokazala je nova studija. www.blic.rs 9. јан. 2024.

НАНОЦЕВ м техника

наночестица, молекул угљеника у облику цилиндра. — У Старој Пазови свечано је отворено постројење за производњу наноцеви луксембуршке компаније ОКСИЈАЛ. [rts.rs](https://www.rts.rs) 29. окт. 2024. Структура која представља замјас nanotehnologije носи име nanocev (eng. nanotube), а најпознатija је изградена од атома угљеника. [sk.rs](https://www.sk.rs) мај 2010.

НАНОТЕХНОЛОШКИ прид. техника

који се односи на нанотехнологију. — Компанија OCSiAl, највећи свјетски произвођач графенских наноцеви, свечано је отворила најсавременije постројење за синтезу ових цеви ... чиме је начинjen велики корак ка томе да Србија постане један од најиновативнијих нанотехнолошких центара у Европи. 29. окт. 2024. Угодно се сместите, за сваки случај вежите сигурносне појасеве и препустите се панорамском погледу на научно-техничку стварност коју је исковало савезништво традиционалних наука и нанотехнолошких иновација. [sk.rs](https://www.sk.rs) мај 2010.

НАЋОС (мн. наћоси) м [из мексичког шпанског] кулинарство

мексичко предјело, чинс од тортље преливен растопљеним сиром. — Да ли сте некад пробали да направите прави правцати наћос? Сада је време. [recepti.zena.blic.rs](https://www.recepti.zena.blic.rs) Наћоси су увек савршен рецепт за припрему онда када сте превише уморни да кувате и спремате рућак. [ona.telegraf.rs](https://www.ona.telegraf.rs) 3. април 2023. Одлазак у биоскоп некако традиционално подразумева кокисе, а оне су 390 динара, док за наћосе треба издвојити 520 динара! [PDRS 1.0 / kurir.rs](https://www.pdrs.1.0/kurir.rs).

НЕБИНАРАН прид. [енгл. nonbinary] друштво

који има родни идентитет који није само мушки или женски; који се односи на небинарне особе, који изражава небинарност и сл. — Nebinarnost zapravo predstavlja snažan aktivistički izražaj i poduhvat, jer to je borba za slobodu i kada budemo slobodnije društvo, imaćemo mnogo više i nebinarnih i biseksualnih osoba, smatra Valerijan Savić, pripadnik nebinarne zajednice, dok Zoran Crnjin, psiholog i psihoterapeut, ističe važnost postojanja nebinarnih kategorija. [n1info.rs](https://www.n1info.rs) 18. мај 2024. Победник овогодишње „Евровизије”, швајцарски музичар Немо Метлер, прва је небинарна особа која је освојила прву награду на овом престижном музичком такмичењу. [politika.rs](https://www.politika.rs) 22. мај 2024. Иако је песма двадесетчетворогодишњег Нема ... освојила највећи број гласова публике широм Европе, неупоредиво више пажње скренуо је његов небирани родни идентитет, јер се победник Евровизије не декларише као мушкарац, али ни као жена. [politika.rs](https://www.politika.rs) 22. мај 2024.

небинарност ж друштво

родни идентитет који не спада искључиво у категорију мушког или женског рода, већ може обухватати различите родне идентитете, комбинацију оба рода, ниједан од тих родова, род који се мења и др. Супротно: **бинарност**. — Nebinarnost zapravo predstavlja snažan aktivistički izražaj i poduhvat, jer to je borba za slobodu ... smatra Valerijan Savić, pripadnik nebinarne zajednice. n1info.rs 18. мај 2024. Општа дефиниција за небинарност, тј. джендерквир, је та да је то свеобухватна категорија за родне идентитете који нису искључиво ни мушки ни женски. www.telegraf.rs 15. сеп. 2019.

одраст м [енгл. degrowth; лат. de-, смањење, супротност + енгл. growth, раст] економија

смањење привредне, економске активности у корист друштвене одрживости, еколошке равнотеже и побољшања квалитета живота (на супрот фокусу на економски раст као главни циљ). супротно: економски раст. — Odrast postavlja pitanje krajnjeg cilja: on nije i ne može biti u očuvanju proizvodnje, ako ona postaje štetna po ljude i prirodu. On nije i ne može biti u dohotku, ako ga sve više plaćamo iscrpljenošću. On nije i ne može biti u radu, ako on postaje suvišan. Kritika trenutne paradigme rasta i razvoja jedana je od osnovnih premisa teorije i pokreta baziranog na odrastu. Zbog potencijalno pogrešnih poređenja neophodno je napraviti tačnu razliku između odrasta i recesije. [PDRS 1.0 / plavoizeleno.rs](http://PDRS.1.0/plavoizeleno.rs).

пакетомат м техника

аутоматизован уређај намењен за пријем, складиштење и преузимање пакета. — Пошиљку адресујете на пакетомат – приликом предаје на шалтеру поште или када по пошиљку дође наш достављач. paketomat.posta.rs. Paketomati se nalaze na više od 50 benzinskih stanica, supermarketa i prodavnica, lako su dostupni i jednostavni za korišćenje. cityexpress.rs.

паф м [енгл. puff, дах, удах] дувански и сл. производи

врста једнократне електронске цигарете. — „Vejp“ или „paf“ су цигарете које уместо индустријски прерађеног дувана садрже хемикалије, које састоје се од испуштања дима, односно пара. espresso.co.rs 3. мај 2023. Нови дувански и никотински производи који су се нашли на тржишту, попут вејпова или пафова, служе да млади створе зависност и да након њих пређу на класичне цигарете. n1info.rs 18. април 2023.

педометар м [енгл. pedometer] техника, здравље

мали преносиви уређај са специјалним сензорима (или апликација на мобилном телефону) који мери раздаљину коју пређе особа која га носи, бележећи број направљених корака, бројач корака. — Овај педометар користи уграђени сензор за бројање ваших корака. play.google.com 28. мар. 2024. Мерач ubrzanja i pedometar onwalk one plus decathlon.rs 20. мај 2024.

пермакултура ж [енгл. permaculture] друштво, екологија

начин живота који подразумева усклађеност човека с природом и производњу здраве хране на еколошки одржив начин. — U permakulturi je sve povezano, nema otpada već se sve koristi pa je tako i toalet kompostni, sive vode se prečišćavaju, kišnica se skuplja, koriste se lokalni i održivi izvori energije i materijala, i gleda se da se sve tako dizajnira kako bi svaki element imao najmanje dve ili više funkcija u okviru permakulturnog sistema. rtanjskivrt.rs 28. феб. 2023. Udruženje Permakultura Srbije bavi se razvojem i podsticajem permakulture u Srbiji, Evropi i svetu. [PDRS 1.0 / sajam.rs](https://pdrs.1.0/sajam.rs).

пермакултурни прид. друштво, екологија

који се односи на пермакултуру. — Sedamdesetih godina prošlog veka Bill Molilison i David Holmgren [su] definisali temelje pemakulturnog dizajna. arhingreen.rs 13. мај 2019. Можемо имати пројект који ће значајно повећати биоразноликост, али притом искориставати људе, то није пермакултурни приступ. agroklub.rs 2. јан. 2025.

полиграфиста м

особа која ради на полиграфу. — Његово дугогодишње искуство као полиграфисте показује да већина оних који одбију испитивање имају везе са злочиним или делом за коју су ухапшени. dnevnik.rs 14. апр.2024. „Najstrašnja stvar” која може да се desi poligrafisti jeste da bude „rob nečijeg autoriteta”. nova.rs 14. окт. 2021.

препер м [енгл. prepper] друштво

особа која се припрема за ванредне ситуације или могуће катастрофе, скупљајући залихе хране, воде и других потрепштина и усавршавајући вештине преживљавања. — Ali kao tridesetogodišnja žena, ona se ne uklapa u široko rasprostranjeni stereotip o preperima – људима са увек спремном рутом за бекство, медицинским залихама, храном за неколико недеља или чак опремљеним, изолованим bunkerом боду иза ногу. 20. дец. 2020. Racionalni i argumenti bilo kakve vrste još manje pomažu u raspravama s „preperi-

ма“ – људима који читавог живота верују да рат само што није почео и припремају се за њега. [dw.com/sr/ 22. март 2022.](https://www.dw.com/sr/22-mart-2022)

ПФАС скраћеница [енг. Per- and Polyfluoroalkyl Substances] *здравље*

скраћени назив за синтетичке хемијске супстанце постојане структуре које се природно не разграђују и које се користе у различитим индустријским производима због својих отпорних и топлотно стабилних својстава, тзв. вечне хемикалије. — Како да избегнемо ПФАС у својој исхрани? Па, не можемо. [rts.rs авг. 2024.](https://www.rts.rs/2024-09-04-pfas) Папирне и бамбусове сламке нису идеална замена за пластику, јер садрже такозване вечне хемикалије – ПФАС. [politika.rs 4. сеп. 2023.](https://www.politika.rs/2023-09-04-pfas) На тржишту постоји „веома мало“ алтернативних хемикалија које нису ПФАС. [8. окт. 2024.](https://www.8-okt-2024)

ретинол м [из грч.] *хемија, козметика*

• *облик витамина А који се налази у намирницама животињског и биљног порекла и употребљава у производњи козметичких производа.* — Retinol је моћан, ефектан, популаран, „zlatni standard“ у нези коже. [eklinika.telegraf.rs 11. јан. 2021.](https://www.eklinika.telegraf.rs/2021-01-11-retinol) Retinol игра битну улогу у изградњи структуре коже. Он треба да стимулише производњу коллагена и обнављање ћелија коже како би кожа изгледала затegnuto и уједначено. [dm.rs](https://www.dm.rs/2024-08-08-retinol) • као придев: *који се односи на ретинол (који је од ретинола, који у себи садржи ретинол и др.):* ретинол серум, ретинол крема.

рилс м [енгл. reel, мн. reels] *друштвене мреже*

кратак видео запис на друштвеној мрежи Инстаграм. — Korisnici platforme Instagram na celom svetu sada mogu da preuzimaju kratke video snimke, poznate kao Rils, na svoje uređaje. [blic.rs 23. нов. 2023.](https://www.blic.rs/2023-11-23-rils) Корисници Инстаграма ће моћи да одаберу да ли други могу да преузимају њихове Рилсове. Ако се преузима Рилс који користи лиценцирани аудио снимак, преузети видео снимак неће имати никакав звук. [rtv.rs 23. нов. 2023.](https://www.rtv.rs/2023-11-23-rils) Instagram je uveo značajnu promenu koja korisnicima širom sveta omogućava preuzimanje javnih Reels snimaka na svoje uređaje. [telegraf.rs 23. нов. 2023.](https://www.telegraf.rs/2023-11-23-rils)

сејање облака *клима*

изазивање, стварање облака и кише распршивањем сувог леда или сребрног јодида у облаке. — Sejanje oblaka obično se koristi kad su uslovi ve-tra, vlage i prašine nedovoljni da dovedu do kiše. [bbc.com 18. апр. 2024.](https://www.bbc.com/2024-04-18-sejanje-oblaka) Praksa poznata kao sejanje oblaka uključuje prskanje hemijskih jedinjenja u vazduh u nameri da se iz njega izvuče više kiše. [blic.rs 20. апр. 2024.](https://www.blic.rs/2024-04-20-sejanje-oblaka) Nekoliko zemalja je

koristilo „sejanje oblaka“ za izazivanje kiše, poboljšanje kvaliteta vazduha i navodnjavanje useva u vreme suše, uključujući Meksiko, Sjedinjene Države, Kinu, Indoneziju i Maleziju. [danas.rs](https://www.danas.rs) 11. нов. 2023.

селфићино м [енгл. selfieccino ; селфи + капућино] *пиће*

капућино или кафа са селфијем, ликом особе која га поручује, одштампаним на пени од млека. — Eto nove zanimljive lokacije na Oksford Stritu! „The Tea Terrace u House of Fraser“ nudi zanimljivu kaficu koju su nazvali „selfićino“ – kapučino sa vašim selfijem. [prva.rs](https://www.prva.rs) 2. јануар 2018. Znate li šta je SELFIECCINO? I kakve sad pa kafa ima veze s njim! (у наслову) [espreso.co.rs](https://www.espreso.co.rs) 14. јан. 2018. Restoran Tea Terrace u Ulici Oksford u Londonu osmislio je „selfićino“: kapučino sa iscrtanim likom poručioca. [021.rs](https://www.021.rs) 20. нов. 2018.

серум м [ново значење према енгл. serum] *козметика*

течни препарат за негу лица концентрованог састава који лако продире у кожу и чини је мање сувом. — Za razliku od kreme, serumi se najčešće prave na vodenoj bazi i sadrže veliku količinu aktivnih sastojaka. [centifolia.rs](https://www.centifolia.rs) 8.март 2023. Серум за лице је концентрисан производ намењен напредној нези коже лица и врата. Главна разлика између серума и креме за лице је у проценту активних састојака – серум их садржи много више од креме за лице, текстура је лаганија јер су молекули активних супстанци мање величине у односу на оне у кремама како би могли да што дубље продру у кожу. [make-up.rs](https://www.make-up.rs) 20. нов. 2021. Последњих година серум за лице је ушао на велика врата и чини се да креме полако прелазе у други план. [demetra.rs](https://www.demetra.rs) јан. 2024.

скринејџер м [енгл. screenanger: screen + teenager] *друштво, дигиталне технологије*

тинејџер или млађа особа која пуно времена проводи на мобилном телефону, таблети, рачунару и сл. — Ono što stoji kao izazov pred svetskim fudbalskim liderima je nešto sa čime se dosad nisu sreli – odlazak tradicionalnih fanova i navala „skrinejdžera“. [telegraf.rs](https://www.telegraf.rs) 15. јун 2024. Za skrinejdžere, generaciju koja gleda ekrane telefona i kompjutera, ali ne i TV program, kvizovi su ostali jedini televizijski sadržaj koji još uvek prate. [velikeprice.com](https://www.velikeprice.com) 21. авг. 2023. U tematu novog broja, pod naslovom „Seoba na ekrane“ [...] tragamo za odgovorom na pitanje kako smo danas svi, bez obzira na godine, postali „skrinejdžeri“. [cpn.edu.rs](https://www.cpn.edu.rs) 11. април 2019.

СЛЕД м *кулинарство*

јело, послужење у виду малих залогаја које се служи у ресторану као део вишечланог obroka (у гурманским и финим ресторанима где је структура obroka пажљиво осмишљена и планирана или као део degustационог менија). Још и: **ганг**. — Mnogi šefovi danas smatraju da večera sa manje od dvadeset sledova gostu ne pruža potpunu informaciju o njihovom restoranu. cafebarrestoran.rs 20. јул 2021. Mokrin House organizuje i dodatne aktivnosti kao što su degustacije vina, koktel radionice, večere u pet sledova uparenih sa vinima, radionice kuvanja zanatskog piva, časovi joge, streličarstvo, pletenje i dr. vojvodina.travel

СЛЕШ м [енгл. slash] *колоквијално*

• *коса црта „/“ или „\“ (као правописни знак).* — Zatim je naročito zanimljiv i način na koji BBC presenteri i novinari izgovaraju internet adrese i linkove. Oni kažu: „www“ таčka „bi bi si“ таčka „ko“ таčka „uk“ sleš „danas“ sleš, itd. penzin.rs 12. дец. 2016 Укупно 29 ученика другог разреда у нашој анкети насловило је овај знак коса црта (59%). Занимљиво је, међутим, приметити и велики број одговора – слеш (укупно 16 ученика или 32%), што је неадаптирани англицизам. doi.fil.bg.ac.rs Брборић, В., Новокмет, С., *Познавање помоћних интерпункцијских знакова код ученика средње школе, 2017.* • као везник: *или, и, односно.* — Raznorazni prijatelji, saradnici, dalja i bliža rodbina sleš kreativni Ambasadori – valjda znaju šta o njima govori izbor koji su oni napravili ... napisala je između ostalog na svom „Instagramu“ Kristina. espresso.co.rs 9. мај 2022. Pre sam bio jedan od onih ljudi kojima se danas podsmevam – pripravnik za umetnika sleš fensi intelektualac koji puši urolane cigarete i meље u postmodernizmu. media1.eckermann.org.rs 31. дец. 2017.

СНУЗ м [енгл. snooze] *техника*

• *програмирана функција одлагања аларма за краће време на електронском будилнику, мобилном телефону и сл.* — Ustanem da mu udarim snuz, kad ja pogleda a ono 8:20. tarzanija.com 18. мап. 2016. Kad ujutru zazvoni alarm ne možete oči da otvorite i do beskraja stiskate snuz na telefonu, znajući da ćete u jednom trenutku ipak morati da izađete iz spavaće sobe. gloria.rs 18. мап. 2017. Pripadnici ovog znaka ujutru su mrzovoljni i loše raspoloženi i u najvećem broju slučajeва „opaliće snuz“ i odložiti alarm bar desetak puta. prva.rs 19. јан. 2018. • као придев: *који служи за одлагање аларма: снуз дугме.*

СНУЗОВАТИ свр. и несвр.

одложити за кратко време аларм на електронском будилнику, мобилном телефону и др. — Prema istraživanju koje je uradio USA Today, svaki

treći Amerikanac snuzuje, odlaže alarm svako jutro u proseku tri puta, pre nego što ustane. bizlife.rs 1. нов. 2020. Kao i u slučaju budilnika, podsetnik možete snuzovati, a on će nastaviti da se aktivira u jednakim vremenskim razmacima posle toga. citymagazine.danas.rs 24. мај 2020.

снус м [према швед. snus] *дувански и сл. производи*

фино млевени дуван упакован у порозну кесицу која се ставља под горњу усну ради отапања, никотинска врећица. — Prodaja snusa je nezakonita u nekoliko zemalja, uključujući Veliku Britaniju, Novi Zeland, Australiju, kao i sve članice Evropske unije, osim Švedske. n1info.rs 17. сеп. 2023. Када је реч о „снусу”, из МУП-а објашњавају да је то дувански производ и не налази се на списку психоактивних контролисаних супстанци, што значи да није дрога. politika.rs 27. јан. 2023. U Norveškoj je snus najprodavanija vrsta duvana. noizz.rs 16. сеп. 2020.

сомелије(р) м [франц. sommelier]

професионалац специјализован за избор, презентацију и услуживање вина у финијим ресторанима. — U hotelu Hyatt Regency Belgrade održaće se 11. novembra deveto nadmetanje za najboljeg somelijera Srbije. 9. нов. 2023. Сомелијери су људи који знају да причају о вину. rts.rs 1. апр. 2021. Као веома образована особа која је специјализована за рад са винима, сомелије(р) је у ресторану задужен за набавку, чување и продају вина, креирање vinske карте, обучавање особља ресторана и препоруку вина gostima uz odgovarajuće jelo. agroinfo.rs март 2021. Postoji nekoliko pića, prema mišljenju somelijea, koja je najbolje izbegavati ako želite da izbegnete težak mamurluk. n1info.rs 20. март 2024.

стармагедон м [енгл. Starmageddon < Starmer + Armageddon] *политика*

друштвена криза, пропаст, која би (по мишљењу неких политичара) наступила у Великој Британији са доласком лабуриста (са Стармером на челу) на власт. — Vođa nove Reformističke stranke ... ocenjuje da je politika Sunakove vlade „slomila Britaniju“, a da sa laburistima „dolazi Starmagedon“, te da su reformisti jedini, koji mogu da „spasu zemlju“. rts.rs 22. мај 2024.

стартер м [ново значење према енгл. starter] *кулинарство*

јело (обично мање) које се служи као први део obroка, пре главног јела, предјело. — Starteri: Pohovana burata ... Hrskavi štapići ... Grilovani halumi sir (у менију ресторана) brodzeppelin.rs 2023. • мешавина воде и брашна

остављена да ферментише неколико дана да се направи квасац за тесто за хлеб. — Čitala sam da neke pekare u Evropi (Italija, Francuska..) imaju startere stare više decenija i to s ponosom ističu. [marinastaste.com](https://www.marinastaste.com) 9. дец.2022. Kako napraviti starter za hleb [samsvojkunar.com](https://www.samsvojkunar.com) (у наслову) 27. апр. 2020.

стохастички папагај [енгл. stochastic parrot] *дигиталне технологије*

израз којим се упућује на вештачку интелигенцију која механички, попут папагаја, генерише текст, комбиновањем речи на основу статистичке вероватноће њиховог подударанја, без било какве свести о њиховом значењу. — Postoje i ljudi koji vjeruju da je prašina podignuta oko vještačke inteligencije štetno preuveličavanje, jer su LLM samo stohastički papagaji koji su sposobni da dovršavaju rečenice i ponavljaju, odnosno reprodukuju ono što su naučili ili ono što se već nalazi u korpusu podataka sa kojima su bili obučeni. [srpskainfo.com](https://www.srpskainfo.com) 22. мај 2023. Pobogu i stohastički papagaji, AI chat botovi, imaju inteligetnije konstrukcije. [b92.net](https://www.b92.net) (у коментару) 2022.

суперћелија ж [према енл. supercell; супер- + ћелија] *клима*

грмљавински облак који доноси суперћелијску олују; суперћелијска олуја. — Meteorolog Nedeljko Todorović objašnjava za „Blic“ da je reč o jakom grmljavinskom oblaku koji je izuzetno izražen i zato se i zove superćelija. [blic.rs](https://www.blic.rs) 14. јул 2023. Црвеном линијом обележили су сектор са најизвеснијом појавом суперћелија у термину између 13 и 18 сати данас по подне. [novosti.rs](https://www.novosti.rs) 24. апр. 2024.

суперћелијска олуја *клима*

снажна олуја праћена обилним падавинама, градом, разорним ветром и стално ротирајућим узлазним струјањем ваздуха. Још и: **суперћелија.** — Tornado je snimljen nedaleko od мађарског града Sombathelja, na zapadu Мађарске, nakon superćелијске олује која је дошла из Аустрије. [blic.rs](https://www.blic.rs) 9. јун 2024. Nakon Slovenije i Hrvatske, nevreme је ubrzo stiglo i u Srbiju, gde је superćелијска олуја napravila veliku materijalnu štetu. [bbc.com](https://www.bbc.com) 26. јул 2023.

суперћелијски *прид. клима*

који се односи на суперћелију, тј. суперћелијску олују, који има особине суперћелије. — Republički hidrometeorološki zavod (RHMZ) upozorio је na tri superćелијске nepogode koje се kreću sa nekoliko područja Srbije. [euro-news.rs](https://www.euro-news.rs) 13. јун. 2024. Kada се један superćелијски oblak raspadne, други nikne i vidi се променјивост локације. [blic.rs](https://www.blic.rs) 14. јул 2023. On је naglasio да је јуче ispa-

ljeno 856 protivgradnih raketa i objasnio da se juče desio takozvani „superćeljski” proces, koji se ne događa često. telegraf.rs 26. јун 2014.

таљателе ж мн. [из шпанског] *кулинарство*

врста тестенине у облику дугих, равних, узаних исавијаних трака. — Taljatele se najpre definišu oblikom. U pitanju je trakasta testenina, koja se najčešće konzumira odnosno termički obrađuje kada je u svom svežem stanju, tek napravljena. delikatesi.rs 11. нов. 2023. Taljatele u sosu od mlevenog mesa Recept od: Rejčel Alen 24kitchen.rs (у наслову)

таг м / таг уређај [енгл. tag (device)] *саобраћај, техника*

електронски уређај за плаћање путарине. — TAG je elektronski uređaj za plaćanje putarine i predstavlja način beskontaktnе elektronske naplate, pri kojoj vozila prolaze bez zaustavljanja u regularnoj traci na kojoj službenik naplaćuje putarinu. amss.org.rs Један ТАГ користи се за једно возило одговарајуће категорије. politika.rs 13. јун 2023. Sa jedinstvenim tag uređajem sada možete kroz Srbiju i Severnu Makedoniju. blic.rs 10. јул 2023.

течно дрво *екологија*

уређај за пречишћавање ваздуха на местима где је велика загађеност који помоћу алги у води производи кисеоник. — Beograd je danas dobio drugo „tečno drvo“ - prečišćivač vazduha, koje je postavljeno na Terazijama. 24sedam.rs 23. јан. 2024. Tečno drvo menja prava stabla u sredinama koje su urbane, gradske i u kojima nije moguće posaditi nova stabla. b92.net 27. јан. 2024. Tečno drveće, izum tima domaćih naučnika, nagrađeno je kao jedno od najboljih inovativnih i klimatski pametnih rešenja u okviru projekta Programa Ujedinjenih nacija za razvoj. zoomue.rs 27. јан. 2024.

тиндеровати несвр. [према називу платформе Тиндер, енгл. Tinder] *друштво*

користити апликацију за упознавање Тиндер; тражити партнера или успостављати контакт путем ове платформе. — Dok sam „tinderovala“ te večeri, jedan od ortaka je budno pratio moje nove „mečeve“ i vrištao od uzbuđenja kad god bi se mečovala sa nekim koga poznaje – iz stvarnog ili online sveta. vice.com. Uzmem da tinderujem, završim na nekakvoj prodavnici nameštaja. Starosti i bogu si teška. twitter.com. Pošto sam već neko vreme singl i, što bi rekli mladi, tinderujem, primetila sam da je na Tinderu moguće primetiti nekoliko kategorija momaka, a šablon se, uglavnom, ponavlja. wannabemagazine.com.

ТОПЛОТНА КУПОЛА клима

појава која настаје када висок атмосферски притисак изнад неког подручја спречава топао ваздух да се подиже и шири, задржавајући га при земљи (као испод куполе или поклопца), што доводи до веома високих температура. — Paklene vrućine koje danima istrajavaju prouzrokovane su fenomenom poznatim kao „toplotna kupola“. nova.rs 11. јул 2024. Danas smo u epicentru toplotne kupole. naslovi.net 13. авг. 2024.

ТОПЛОТНО ОСТРВО [према енг. urban heat island] клима

климатски феномен да је температура ваздуха у урбаним срединама виша у односу на температуру у руралном, природном окружењу. — Toplotno ostrvo je fenomen gde urbana područja imaju više temperature u poređenju sa ruralnim ili prirodnim okruženjem. klima101.rs 11. јул 2023. Nekontrolisana gradnja u Beogradu na štetu zelenih površina povećava ionako veliko toplotno ostrvo u glavnom gradu, što negativno utiče na zdravlje stanovnika. nova.rs 17. јул 2023.

ТОРТИЉА ж [из шпанског] кулинарство

танак, округло, бесквасни хлеб припремљен од кукурузног или обичног брашна, печен на равной гвозденој плочи. — Nauljite tiganj, zagrejte ga, pa sipajte umućena jaja i preko stavite tortilju. 021.rs Dok s nekog udaljenog radija dopire tradicionalna latino muzika, gosti pune svoje tortilje pasuljem. [PDRS 1.0 / nationalgeographic.rs](http://PDRS1.0/nationalgeographic.rs).

ТРИДЕМИЈА ж [према енгл. *tridemic*; три- + (епис)демија] здравље, медицина

истовремена епидемија три различита вируса (односи се на респираторни синцицијални вирус, грип и КОВИД-19). — Некада се знало да зими имамо грип или кијавицу. Сада се појавила тридемија, или мешавина три вируса. rts.rs 12. јан. 2024. Новогодишње славље и неуобичајено топло време довело је до тога да се у Србији појави тридемија, тачније судар грипа, короне и респираторног синцицијалног вируса (РСВ). rt.rs 10. јан. 2024.

ТРИЈАЛОГ м [према енгл. *trialogue*; три- + (ди)јалог]

разговор у којем учествују три лица или три групе људи. — Роџео trijalog ЕК, Saveta ЕУ и ЕР о Instrumentu за reformu i rast за Zapadni Balkan tanjug.rs (у наслову) 14. март 2024. Министарка спољних послова ... рекла је да је битно да се води дијалог, а не тријалог и да Приштина жели да ЕУ буде у том процесу неутрални посредник. politika.rs 11. јун 2021. Ovim trijalo-

gom između Vladimira Pištala, Pavola Rankova i mene kao autorke teksta i spone u vidu prevodioca, započinjemo seriju razgovora kojima bismo želeli da približimo i suočimo dva ili više kulturnih konteksta. hl.rs 8. јул 2015.

тротинеташ м

возач тротинета. Још и: **тротинетиста, тротинечија.** — Тамо где нема стазе препорука је да се тротинеташи крећу тротоарима. b92.net 1. апр. 2021.

тротинетист(а) м

возач тротинета. Још и: **тротинеташ, тротинечија.** — Стоп јурцању тротинетиста dnevnik.rs (у наслову) 21. сеп. 2023. Bitno да тротинетиста поштује закон, бар кад је кацига у питању. telegraf.rs 27. феб. 2024.

тротинечија м

возач тротинета. Још и: **тротинеташ, тротинетиста.** — Један тротинедџија баš тако је шпартао кроз Земун. Додуше, имао је кацигу, за разлику од многих који воze овакве и сличне направе. telegraf.rs 30. нов. 2022.

туризмoфобија м туризам

негодовање, незадовољство или непоштовање које изражавају локални становници неке туристичке дестинације према прекомерним туристима, одбојност према масовном туризму. — Туризмофобија и идите ј...о кући: У најлепшим градовима Европе све већи бунт против прекобројних гостију. forbes.n1info.rs 8. јун 2024. „Туризмофобија” се шири Европом, а посетиоци популарних дестинација све чеšће nailазе на непријатељски настројене становнике, одлучне да по сваку цену поново освоје своје градове. dijalog.net 18. авг. 2017.

ћурос (мн. ћуроси) м [из шпанског] *кулинарство*

врста дугуљастог танког пецива прженог на врелом уљу или масти уваљаног у џимет и шећер, које се обично једе тако што се умаче у растопљену чоколаду. — Засладите се ћуросима, штапићима који подсећају на тулумбе, само су дужи и ужи, и умачу се у чоколаду. [PDRS 1.0 / novosti.rs](http://PDRS.1.0/novosti.rs). Ћуроси су веома слични нашим тулумбама ... једино се не натапају сирупом, већ се умачу у чоколадни сос. soibiberblog.com 7. мај 2018.

угсице ж. мн. [од енг. Ugg, назива брeнда чизама] *обућа*

врста чизама од овчије коже постављених овчијим руном. Такође и: **агсице.** — Gospode Bože, па one се множе!!! Ugsice – да свака права дама изгледа као просећан пијанас [...] besnopile.rs. Пошто сам и први пут последње

mesece trudnoće provela zimi, noge su mi bile baš otečene i nosila sam ugsice. bebac.com 22. дец. 2009. Prolepšane Uggsice: 7 novih modela omiljenih čizmica kojima kiša i mrlje ne mogu ništa. elle.rs (у наслову) 13.окт. 2017.

УМИВАЛИЦА ж *козметика*

средство за умивање лица у виду гела или пене. — Pružite svojoj koži posebnu negu tokom leta pomoću hidrirajućih umivalica za sve tipove kože. mondo.rs 12 јул 2023. Nega lica treba da bude nežna, da miluje vaše lice, a proizvodi koji to najbolje rade jesu umivalice za lice, poznatije i kao pene za čišćenje lica. dm.rs

ФАН-АРТ м [енгл. fan art, fanart] *уметност*

уметничка дела (цртежи, слике и сл.) инспирисана неком популарном књигом, филмом, серијом, игрицом и сл., која стварају њихови фанови, обожаваоци и која се обично деле у фандом заједницама на интернету. — Kijevska sablast brzo je dobila svoj fan art, mimove i druge internetske izjave divljenja. [PDRS 1.0 / vesti.rs](http://PDRS.1.0/vesti.rs) U okviru ovih zajednica javile su se nove vrste kreativnog izraza, fan art i fan fiction; ovi nazivi odnose se na sve vrste vizuelnih i literarnih radova inspirisanih knjigom, filmom ili serijom oko koje je fandom okupljen, a koje nisu delo profesionalnih umetnika, već su nastali kao rezultat „čiste ljubavi” fanova, bez ikakvih komercijalnih ambicija. rex.fondb92.org 23. дец. 2009. Beogradski umetnik Marko Ćulum, veliki ljubitelj superheroja, prvi je počeo da radi digitalni fan art inspirisan likovima i događajima iz najnovijeg Marvelovog ostvarenja „Crni panter: Vakanda zauvek” koji je na repertoarima bioskopa od četvrtka, 10. novembra. k1info.rs 8. нов. 2022.

ФАН-ФИКЦИЈА ж и **ФАН-ПРОЗА** ж / **ФАНОВСКА ПРОЗА** [према енгл. fan fiction] *књижевност*

врста прозе коју пишу фанови, обожаваоци неког дела (књиге, филма, ТВ-серије, видео игре итд.), користећи ликове, заплет и мотиве оригиналног дела за стварање својих прича. — Sa početkom u 15 časova, teoretičar, kritičar, književni prevodilac i pisac fantastike Tihomir Jovanović govoriće o fenomenu fandoma i uticaju fan fikcije na razvoj žanra. 021.rs 7. мај 2018. „И тако почиње да се окреће Гетсбијева вашарска вртешка“ примећује Ен Маргарет Данијел, професорка која се бави Фиццералдом: „Нешто од свих тих нових верзија ће вероватно бити добра фан фикција (дело које користи оригиналне ликове из туђег текста у новим сценаријима, обично врло петпарачки), нешто ће заиста бити добра књижевност. dnevnik.rs 7. феб. 2021. Prave se fan fikcije, fan artovi, murali u čast poginulih (iako možda samo putem fotošopa), čak i sam font korišćen za špicu dobija svoje fanove. [214](http://kulturkoko-</p></div><div data-bbox=)

[ska.rs 15. авг. 2016.](#) Fan fiction, фанфикција, фановска проза – све су ово потенцијални називи за феномен који је, иако глобалног карактера, до данас остао сразмерно незапажен међу нашим истраживачима, ако изузмемо пioniрски рад Љиљане Гавриловић. Фановска проза би се најједноставније дала описати као прозно дело деривативног карактера које љубитељ (фан) неког уметничког дела ствара као омаж, без претензија на самосталност свог дела. [academia.edu](#) Тропин Т.: Фановска проза и интернет: нови видови старих прича, ЛМС, 496/3. 2015, стр. 98-109.

фандом м / фандом заједница [енгл. fandom]

заједница фанова, обожавалица одређене књиге, филма, серије, игрице, музичара и сл. као део поп-културе. — Дела која спадају у фановску прозу стварају се и перципирају готово искључиво у оквиру фандома, заједнице љубитеља одређеног дела. [academia.edu](#) Тропин Т.: Фановска проза и интернет: нови видови старих прича, ЛМС, 496/3. 2015, стр. 98-109. [Fanovi, odnosno ljubitelji, obozavaoci, postovaoci u 20. veku počinju da obrazuju fandome – zajednice fanova koje nastaju usled potrebe da izmaštani svet koji ih opčinjava dobije čvršću vezu sa realnim svetom. PDRS 1.0 / rts.rs. Far Cry tizer je ipak izazvao dosta priča među fandom zajednicom. games.rs 10. мај 2024.](#)

фејд м / фејд фризура [енгл. fade haircut] *фризура*

мушка фризура са постепеним прелазима (прилично дугачка коса на врху главе, краћа са стране и врло кратка или потпуно уклоњена у доњем делу), тако да изгледа као да коса од врха на доле бледи; такав прелаз између различите дужине длаке. — Fade ili fejd, što u prevodu sa engleskog znači „izbledeti“, podrazumeva pravljenje blagog prelaza između različite dužine dlaka, do potpuno obrijane kože. Tako izdaleka deluje kao da kosa od vrha na dole polako bleđi. [frizerskisonstil.rs](#) Fade frizura, jedna od najpopularnijih frizura u poslednje vreme ... Niski fade cut je suptilan izbor koji počinje blizu ušiju i postepeno se penje ka vrhu glave. [superzena.b92.net 23. окт. 2023.](#) Он је показао да је типична „фризура“ фудбалера позната као „фејд“. Коса је краћа са стране и дужа на врху главе. [koha.net 28. јун 2024.](#)

фрегзит м [енгл. Fr(ance) / Fr(ench) + exit] *политика*

• *потенцијални излазак Француске из чланства и институција Европске уније.* — Pobeda Marin Le Pen i Fregzit ([у наслову](#)) [velikeprice.com 2. јул 2024.](#) Barnije: Makron je doveo zemlju na korak od „fregzita“. [blic.rs \(у наслову\) 23. јун 2024.](#) „Neće biti 'fregzita'. Uzeli smo u obzir to što nam je francuski narod rekao“, rekao je Mono za britanski „Telegraf“. [rts.rs 22. мај 2017.](#) • као придев: *који се односи на такву политичку идеју.* — Marin Le Pen ima tajni

„Fregzit” plan da prati Britaniju iz Evropske unije i stvori desničarski savez sa Poljskom i Mađarskom. blic.rs 13. април 2022.

фуд-блог м [енгл. food blog] *кулинарство, друштвене мреже*

блог о кувању, припремању хране. — Предузетница Тијана Миловановић покренула је свој фуд-блог „Markiza Living” као и истоимени Инстаграм налог на којем своју љубав према кувању дели са другима. dnevnik.rs 7. јул 2024. *Kako nam je rekla, u njenoj kući se, dok je bila dete, a i danas, pripremaју tradicionalna jela: domaće pite, proja i slatkiši, što je karakteristično i za njen fud-blog.* dnevnik.rs 3. сеп. 2023. *Pobednik dobija foto aparat, blog na svom domenu, kurs fotografije – sve što je potrebno za kreiranje food bloga i vaše fudi priče.* palachinkablog.com 5. мај 2016. *Ne treba da čudi pažnja koju dobijaju fud blogovi i ljudi koji se bave recenzijama restorana.* [PDRS 1.0 / oradio.rs](http://PDRS.1.0/oradio.rs)

фуд-блогер м [енгл. food blogger] *кулинарство, друштвене мреже*

особа која пише фуд-блог (објављује различите садржаје везане за храну: текстове и фотографије о храни, рецепте, критике ресторана итд.); мушкарац фуд-блогер. Још и: **гастроблогер.** — „Više od 75 odsto naših jela se pravi bez mesa i isključivo od svežih namirnica“, објаснио ми је најpopularнији libanski fud blogger Entoni Rahajel. ekspres.net 4. август 2021.

фуд-блогерка ж *кулинарство, друштвене мреже*

жена фуд-блогер. — Мали залогаци среће! Фуд-блогерка Андријана Бајић открива тајни рецепт за најсласнију питу с маком и малинама. dnevnik.rs 5. новембар 2023.

фуди прид. непроменљив [енгл. foodie] *кулинарство*

који се односи на храну, на припремање хране и уживање у финој, квалитетној храни. — Turkinje su ovakve večere digle na viši nivo i organizuju prave „fudi ture“, pa turiste prvo odvedu u nabavku, a onda na čas kuvanja, pa tek na kraju počinje večera. magazin.novosti.rs 29. мај 2020. *Pobednik dobija foto aparat, blog na svom domenu, kurs fotografije – sve što je potrebno za kreiranje food bloga i vaše fudi priče.* palachinkablog.com 5. мај 2016.

хак и хек м (мн. хакови / хекови) [енгл. hack]

једноставно решење, корисна идеја, савет како да се нешто брже, лакше или боље обави (у свакодневном животу), трик, фазон. Такође и: **лајфхак/лајфхек.** — Uz ovih 5 hakova vaš tečni puder će izgledati perfektno svaki put. wanted.mondo.rs (у наслову) 23. окт. 2020. *Korisni hekovi: Google pre-*

traga sa navodnicima će pokazivati gde pronaći ključne reči idjtv.nova.rs (у наслову) 11. авг. 2022.

халуцинација ж [ново значење према енгл. hallucination] *дигиталне технологије*

уверљив, али погрешан одговор који генерише вештачка интелигенција. — Google је упозорио кориснике на замке вештачке интелигенције која се користи за дописивање, рекавши да је могућа „halucinacija“, увредљив или потпуно измишљен одговор. pcpress.rs 20. феб. 2023. Говорећи о Chat GPT 4, Алтман каже да највише жели да упозори људе о ономе што називају „проблемом халуцинације“. admin.rts.rs 17. март 2023.

халуцинирати несвр. [ново значење према енгл. hallucinate] *дигиталне технологије*

генерисати уверљив, али погрешан одговор (о вештачкој интелигенцији). — Вештачка интелигенција уме да халуцинира, ако је на то наведе човек. politika.rs 20. феб. 2024.

хедсет м / **ВР хедсет** [енл. virtual reality headset, VR headset, headset] *гејминг*

део рачунарске опреме, уређај у виду дисплеја који се ставља на главу преко очију и омогућава кориснику интеракцију са садржајима у виртуелној реалности путем праћења његових покрета, ВР наочаре. — Mark Zuckerberg је представио нови Meta VR headset: Elegantan dizajn i vrtoglava cena. telegraf.rs. Америчка армија у poslila је Microsoft u multimilijarderskom ugovoru kako bi proizvela headset proširene realnosti za njene vojnike. muskimazin.rs. Kako tehnologija napreduje, igrački hardver za virtualnu realnost je sazero do te tačke da VR headsetovi pružaju odlično iskustvo sa vrlo malo zaostajanja (lag) ili vrtoglavice. raf.edu.rs.

хук м [енгл. hook, удица, кука]

• *музика: део песме у популарној музици који се обично понавља, лако памти и привлачи слушаоца.* — Sjajni garažni rokenrol sa pevljivim hookom u refrenu. tegla.rs 30. дец. 2019. Nije imao ozbiljnog bitmejkera iza sebe pa su se pesme uglavnom svodile na hookove ili čak čitave instrumentale koje je uzimao od svojih omiljenih repera. beforeafter.rs • *маркетинг: различити начини комуникације, текстуалне и визуелне поруке, које осмишљавају произвођачи како би привукли пажњу купаца да купе њихов производ или услугу, реклама.* — Dobar video је онај који држи све време пажњу и након hooka. istokpavlovic.com 2. сеп. 2022. Da li su i vama pregledi počeli da opadaju? ... Ovo

su novi hookovi koji će vam pomoći da prebrodite ove probleme. [instagram.com/katarina.vitic](https://www.instagram.com/katarina.vitic) 14. дец. 2023. Vizuelni hook je podjednako bitan kao tekstualni. [tvojvideo.rs](https://www.tvojvideo.rs).

четбот м [енгл. chatbot] *дигиталне технологије*

компјутерски програм који помоћу технологије вештачке интелигенције може да води разговор са корисником. — Додавањем једне речи попут „меланхолија”, четбот мења комплетан текст који постаје много поетичнији и сетнији. [dnevnik.rs](https://www.dnevnik.rs) 19. март 2023. Амерички милијардер Илон Маск, познат по својим ставовима о безбедности и могућим опасностима вештачке интелигенције, покренуо је свој четбот. [magazin.politika.rs](https://www.magazin.politika.rs) 7. нов. 2023. Футуриста Реј Курзвил ... предвидео је још пре неколико деценија да ће четботови до 2029. године моћи да прођу Тјурингов тест. [kutak.suk.gov.rs](https://www.kutak.suk.gov.rs) феб. 2023.

цепаре ж мн. *одећа*

широке панталоне са нашивеним великим џеповима са стране сваке ногавице изнад или испод колена. Још и: **цепарице**, **цепарке**, карго панталоне. — MUSKE DZEPARE [urbanshop.rs](https://www.urbanshop.rs) (у реклами).

цепарице ж мн. *одећа*

широке панталоне са нашивеним великим џеповима са стране сваке ногавице изнад или испод колена. Још и: **цепаре**, **цепарке**, карго панталоне — H&M pantalone džeparice muške veličina S [kupujemprodajem.com](https://www.kupujemprodajem.com) (у огласу).

цепарке ж мн. *одећа*

широке панталоне са нашивеним великим џеповима са стране сваке ногавице изнад или испод колена. Још и: **цепаре**, **цепарке**, карго панталоне — Tirkizno plave dzeparke „Clochouse C&A” [halooglasi.com](https://www.halooglasi.com) (у огласу).

шринкфлација ж [према енгл. shrinkflation, shrink + inflation] *економија*

смањење грамаже производа у наковању без промене цене. — Шринкфлације ће бити и биће све чешћа, али ће је и купци све више примећивати и због тога, сигурно је, променити начин куповине. [dnevnik.rs](https://www.dnevnik.rs) 16. сеп. 2023. Шринкфлација љути купце, трик на који не постоји право жалбе. [rts.rs](https://www.rts.rs) 26. авг. 2023.

ЛИТЕРАТУРА

Лазић Коњик, Ивана 2024. Лексикографија у дигиталној ери: интернет и друштвени медији као извори нових речи. *Новоречје* 11, 62–80.